

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati na uredništvo — naročnino, reklamacije in vse administrativne stvari pa na upravništvo v Ljubljani, Učiteljska tiskarna, Frančiškanska ul. 6/I. Vse pošiljke je pošiljati franko. Reklamacije so proste poštnine. Rokopisov ne vračamo. Telefon uredn. 312.

UČITELJSKI TOVARNIK

Glasilo Udruženja Jugosl. Učiteljstva - Poverjeništvo Ljubljana

907.
Ljubljana
Strossmayerjeva ulica, II. drž. gimn.

Izhaja vsak četrtek. Naročnina znaša za neorganizirane 40 Din, za inozem. 60 Din. Posamezna številka 1 Din. Članstvo „Pov. UJU Ljubljana“ ima s članstvom plačano naročnino za ogle in reševanje vseh vrst je 2:50 od petih dni. Letni davek pošt. č. 11.197.

Demokratska in nedemokratska prosvetna uprava.

»Organizacija slovenačnega učiteljstva, koja broji preko 2500 udruženih učitelja, dala je dosad nesumnjivih dokaza o predanosti ideji državnog i narodnog jedinstva i suzbijanju elementarnih težnja za separatizmom. I zato ovaj protest njihov treba smatrati kao glas iskrenih prijatelja nove države i njenih ciljeva. Zato i ovaj zahtev slovenačkog učiteljstva treba uzeti u ozbiljno proučavanje i u pitanju likvidacije prosvetne uprave u Sloveniji povesti računa o ovim zahtevima.«

»Narodna Prosveta« z dne 21. febr. 1924 v članku »Jedan protest slovenačkog učiteljstva.«

Minister prosvete g. Miša Trifunović je prejel pretečeni teden proteste in zahteve UJU Pov. Ljubljana in okrajnih učiteljskih društev v Sloveniji, ki izražajo željo slovenskega učiteljstva, da ostani višji šolski svet do novega šolskega zakona o narodnih šolah še v veljavi in da se načelno loči šolska uprava od politične državne uprave. Enako so bile zahteve predložene centrali UJU in drugim merodajnim faktorjem.

G. minister prosvete je izročil vprašanje in referat o tem g. dr. Janko Lokarju, inspektorju v ministrstvu prosvete. Slovensko učiteljstvo je podvzelo ta korak iz strogo principialnih oziror in iz načelnega stališča.

Po svetovni vojni je bilo vprašanje splošne socializacije družabnih dobrin in demokratizacije družabnega reda v ospredju vseh reformnih vprašanj družbe in držav. Vzporedno s snovanjem nacionalnih držav je tekla prav tako nacionalizacija in nacionalizacije gospodarstva. V nekaterih državah je socializacija in demokratizacija v polni meri zmagala, v drugih je prevladal kapitalistični sistem, ki mu je bil dober sotrudnik neurejenost razmer, in države so ostale napol ali popolnoma reakcionarne, medtem ko so druge stopile na pozornico nove dobe prerojene in sposobne za tekmo v novi smeri.

Z vprašanjem socializacije in demokratizacije družabnega reda je teklo vzporedno vprašanje socializacije in demokracije prosvete in šolstva, ki je za-

htevalo socializacijo dobrin prosvete in šolstva za vso družbo in čim širšo demokratizacijo prosvetne uprave.

V naši državi stojimo še pred novim šolskim zakonom in z njim pred definitivno odločitvijo v eno ali drugo smer tega svetovnega gibanja. Stojimo pred alternativno: ali zmagata reakcionarno-kapitalistično naziranje, ki zavladuje danes duha in voljo sicer intelektualno in moralno visoko stoječe a obubožane večine, ali pa zmagata prava in resnična demokracija, ki bo odprla pot sposobnosti in sodločevanja etično zdravi in deloljubni večini ter bo uvedla pravo demokratsko samoupravo.

Zato je sedaj čas, da se oglašajo učiteljstvo in da sodeluje pri izbiri smeri; čas je, da protestira, če opazi, da se s pogreškami v sedanjosti skuša ustvarjati prejedne na škodo našemu načelnemu stališču. V prosvetni zakonodaji se bo videlo ali je krenila naša država in družba v smer prave socializacije in demokratizacije; v prosvetni upravi se bo pa zrcalila tudi naša pot, ali korakamo v smeri prave demokratske uprave, v smeri prave demokratizacije ali lažidemokratizacije.

Zato tudi ne smemo prezreti pogrešk, ki se jih hoče napraviti danes, ker poznejša korektura je težka ali pa popolnoma nemogoča.

Slovensko učiteljstvo se je izreklo za čim demokratskejšo prosvetno upravo, ker je ista neobhodno potrebna v interesu države. Izreklo se je za ločitev prosvetne uprave od politične pri centrali, pri oblastih, v srezih, ker je to bistvo in predpogoj demokratsko urejeni prosvetni upravi; to nam znači samoupravo in neodvisnost prosvete in šolstva v državi.

Med samoupravo šolstva, ki jo zahteva slovensko učiteljstvo in avtonomijo šolstva, ki jo propagirajo tudi pri nas separatistični krogi, je bistvena razlika. Slovensko učiteljstvo je za samoupravo v gorenjem smislu s čimširšo upravno dekoncentracijo ali upravno decentralizacijo, ker zahteva tako interes države; je pa odločno proti avtonomiji šolstva v smislu težnjem separatističnih elementov, ker je taka prosvetna avtonomija na škodo

do državnemu in narodnemu edinstvu in na škodo državi sami.

Višek demokratske uprave vidi učiteljstvo v tem, da se zasliši pri vseh vprašanjih vedno mnenje prizadetih — vsaj po njihovih legitimnih zastopnikih. Zato se je izreklo učiteljstvo za institucijo »učiteljskih zbornic«, ki naj bi urejale vse učiteljske personalne zadeve. One naj bi bile v tem oziru kontrolni organ okrajnim šolskim nadzornikom in oblastnim šolskim inspektorjem, ki jim projekt novega šolskega zakona daje nekako absolutistično moč, brez vsake kontrole, za kar moramo nazvati tako šolsko upravo nedemokratsko. In četudi bi dosegli ločitev šolske uprave od politične, bi ostala taka samouprava še vedno nedemokratska.

Danes imamo na čelu prosvetne uprave možje demokratskega duha, jutri lahko pridejo možje absolutističnih tendenc in ambicij in mesto demokratizma zavladajo lahko najsurovejši in najnemoralnejši absolutizem, na škodo prosvete in na škodo državi.

Zato učiteljstvo tako neizprosno vztraja na stališču zastopstev prizadetih, kjer bi imelo tudi učiteljstvo svoje legitimne zastopnike, zato se principialno izreka tudi proti ukinitvi višjega šolskega sveta.

Ono se izreka za demokratsko in proti nedemokratski šolski upravi.

—k.

Najhujše zlo.

Pezo prehodne dobe čuti izmed vseh stanov najhujše in najintenzivnejše ravno sedanja generacija našega stanu. Za učiteljstvo se pravzaprav šele pričinja križeva pot, doba trpkih razočaranj, zapostavljanja in neupoštevanja ravno natistih mestih, kjer bi pričakovali najprej razumevanja in pomoči. V mislih imam pri tem predvsem moralno stran našega stanu.

Vse te velike neprilike in vsa ta, tako občutna in trpka presenečenja, ki jih doživljamo dan na dan, skoraj nam istakne kloni duha pod moralnimi udarci, kakor telo pod gmotnimi, vse to je pa naravna posledica naše črne preteklosti in obenem naraven predpogoj lepše bodočnosti našega stanu. Zakaj jaz in tisoči in tisoči mojih tovarišev in tovarišic še nismo zgubili vere v lepšo bodočnost svojega stanu, kateri gremo kljub vsemu in proti vsemu nasproti v svobodni domovini. Najbrže te lepe bodočnosti ne doživi sedanji rod, doživel pa jo bode poznejši...

Pa zakaj mora ravno učiteljstvo občutiti najhujše vse posledice prehodne dobe? Saj imamo najmočnejšo organizacijo, za katero nas zavidajo vsi drugi stanovi? Saj vendar imamo ravno potom svoje vzorne organizacije stik in vpliv na najmerodajnejša mesta? Saj smo bili poleg sodnikov ravno mi skoraj edini, ki nismo bili stavljeni ob uveljavljanju nove pragmatike na razpoloženje? Itd., itd.

Kljub tem in mnogim drugim vprašanjem pa je stvar dokaj enostavna, razumljiva in — če se upoštevajo splošne naše razmere — tudi v precejšnji meri opravičljiva. Vsled svojega posebnega poklicnega delovanja in pa vsled prejšnjih političnih razmer je bilo izmed vseh stanov ravno učiteljstvo — »extra statum«. Nismo bili ne uradniki, ne poduradniki, niti sluga. Ravno vsled svojega poklica pa smo imeli mrvico moralnih pravic in privilegijev, ki pa niso niti zdaleka odtehtali vseh drugih moralnih in gmotnih krivic. Tako smo imeli svoje zastopstvo pri vseh šolskih oblastih in korporacijah, kjer se je odločevalo o šolskih in naših vprašanjih. To je bilo sicer precej vredno, a kljub temu so šle oblasti preko nas in proti nam, če so le hotele.

Drugo javno uslužbenstvo ni imelo nobenih takih privilegijev. Ali ga je imenoval deželni odbor, deželna vlada, ali pa sam minister, procedura je bila docela ista. Zastopnik dotičnega stanu ni imel nobenega upogleda, pa tudi ne nobenega vpliva. Prav tako ni imelo uslužbenstvo samo prav nobene ingerence na razvoj notranje službe v dotični stroki. Od zgoraj so prišli striktni predpisi in po teh se je bilo treba ravnati, pa če so se zdeli posamezniku, ali pa večini še tako — neumestni. V najboljšem slučaju se je sklicala od vladajočih kaka anketa, na katere sklepe so se pa ozirali merodajni faktorji samo toliko, kolikor se je njim

LISTEK.

Tominškov slovar za šolsko in domačo rabo.

Kaj pa je tebe treba bilo? Tako smo vzkliknili s Prešernom, ko smo zagledali najnovejšo slovstveno delo g. dr. prof. Tominška, tako zvani nemško-slovenski slovar za šolsko in domačo rabo. Prav nič ga ni bilo treba, saj imamo veliko boljši in obširnejši slovar Bartlov. Pa tudi to: sedaj v Jugoslaviji vendar ne bomo kopičili takih slovarjev, pa še take kvalitete! Nemško-slovenski slovar, ki naj podaja besedni zaklad, mora absolutno navajati poleg perfektivnih oblik glagolov tudi imperfektivne, dalje ne sme navajati besednih oblik, ki niso več v rabi, dalje ne sme beležiti oblik, o katerih ne ve čitatelj, kako naj jih rabi, sploh ne sme biti poln napak. Kdor sestavlja tako besedišče, mora res korenito poznati živi jezik in to na vse strani, ne samo v šolskih mejah, ki so vse pretesne za sedanjost dobo.

Naj podamo nekaj podrobnosti v podkrepitve svojih izjav.

Za izraz ušesno maslo ima avtor samo ušesno smolo. Ta beseda je pač le lokalizem, n. pr. na Gorenjskem okoli Radovljice. Terminus je vendarle ušesno maslo, ki bi ga avtor moral poznati. Namesto pravilnega izraza prepečenec čitamo nestvor dvopek = Zwieback. Za posmrtni kvartal velja le izraz posmrtna četrtina, ne pa četrtina. »Inbegriff des Rechtes« je pravo, ne pa pravstvo. Poleg izraza utržek je pravilno tudi odtegljaj,

ne pa odtegnina. Ohišje za Gehäuse je res prevod, a za to imamo besedo okrov. Pravilni obliki sta brinov, brinovec, ne pa tudi brinjev, brinjevec. Grd germanizem je: na kugi bolan namesto z a kugo bolan. Bolan sem za grižo, za sušico, pač pa bolan sem na pljučih...

Vprašanje ni odprto, nego je nerešeno, nedognano. Poleg izraza vsebina ne velja tudi zapopadek. Voh je čut (Geruchssinn), ne pa tudi duh, vonj. Za gehorsam navaja slovar ubogljiv, za Gehorsamkeit brž nato poslušnost. Kakšna doslednost! Za erschöpfť ima na prvem mestu izčrpan, potem šele onemogel, upehan. Za Krieg ima dosledno samo izraz vojska. G. pisatelj, klasično izobražen mož, bi moral vendar razločevati vojsko od vojne. Poleg tega ima germanizem: vojsko peljati Krieg führen. Dalje piše svota in vsota, vun in ven, ogel, ogal in vogel — užč. vže in že, eno obliko poleg druge. Katere oblike naj se neuk človek drži? Dandanašnji imamo le eno že utrjeno obliko. Konstrukcija čakati na kaj je napačna, pravilno čakati česa. Kako naj izgovarjamo besede: (v)lasulja, navzoč(en)? Pravilno je pač: lasulja, navzočen, nikakor ne: vlasulja, navzoč.

Za eine Handvoll čitamo: peščica, pest, troha. Edino besedo pest bi za silo izvzeli, drugi dve pa nikakor ne značita tega, kar nemška. Veljaven izraz pa je le prgišče. Stornieren ni popraviti, nego črtati, odpraviti, razveljaviti postavko. Passend je primeren, pravšen, ne pa pravdenski. Gegengift ni vstrup, nego nasprotni strup, protistrup. Za Ortsinn čitamo krajevno slutilo. No, res lep iz-

raz! Zakaj ne čut za kraje. Napačno je tuzemsko, tuzemstvo, prav: toz... V zlo moramo avtorju šteti tudi glaslošno napako častitati, častitka namesto čestit... Gegend am Meere je primorje, ne pa pomorje. Lep nestvor je tudi trgovarna za Warenhaus.

V oddelku za lastna imena kar mrgoli napak. Naj jih naštejemo: Cirknica (Cerknica), Veržej (Vržej), Terzin (Trzin), Ruperč (Ruprč) vrh, Berniki (Brniki), Zaprce, Predvor (Preddvor) Selce (Selca), Gameljni (Gameljne, rod. Gamelj), Begünje (Bégunje, govore Begnje). Pri nekaterih imenih čitamo dvojne oblike: Zatičina in Stičina, prav Stična, Novo Mesto (Rudolfovo), prav samo Novo mesto, Zila in Zilja, prav Zila, Donava in Dunav, prav le Dunav, Split in Splet, prav le Split. Brežice je napačno, pravilno Brežce. Podlaga: breg, brežec, brežci. Prav tako Stožce (stog, stožec, stožci), a ne Stožice.

Za Baltisches Meer = Ostsee čitamo Baltičsko morje in Baltsko morje, prav samo Baltijsko morje. Nedosledno piše: Dneper in Dnjester, obakrat je treba pisati Dnje... Dalje piše Jadransko in Adrijsko morje.

Že te navedbe kažejo, da je avtor delal površno in brez razumnosti za tako slovarsko delo, ki mora biti vsekakor nekaj pozitivnega, trdnega.

V uvodu piše g. avtor, da ni bilo mogoče sprejeti izrazov iz vseh panog, vendar da so zastopane vse stroke in da je rajši sprejel preveč izrazov nego premalo, hoteč ohraniti in pridržati tiste, ki smo jih že imeli. Dalje piše (prav pa-

sivno!): Snov se je ob natisu prikrajala novo nastalom potrebam. Knjiga se je sproti le izpopolnjevala, zato se sme pričakovati, da bo njena neenotnost tudi rabilcem le v korist. Znanstvenih svrh pa ne zasleduje.

Te besede so jako širokoustne. Vse stroke so zastopane! Kako neki? Saj niti ni mogoče ob obzorju, ki ga ima avtor ob dandanašnjih razmerah, ko so tako razprostranjene vede. Ohranjeni in pridržani so izrazi, ki smo jih že imeli. Čemu? Stara šara! Oblike užč, vže, že — ogel, ogal, vogel? Kako naj pišemo in govorimo? Novo nastale potrebe niso prav nič vpoštete. Kje je kaj obrtnih izrazov? Višek samozvesti pa je, da bo neenotnost le v korist tudi vsem, ki bodo rabili njegov slovar.

Ko je stvar taka, smo kar strmeli ob reklam, ki jako diši po samohvali. V »Jutru« je izšla in slove dobesedno takole: Nemško-slovenski del se je razrasel v impozantno knjigo, ki bo slovenskemu rabilcu izvrstno služila in v šoli i pri vsakdanjem čitvu, Nemcu pa bo zanesljiv pomočnik pri aktivni rabi slovenskega jezika. Tominškov slovar je tedaj vseskozi na višini sodobnih zahtev; slovenske besede so naglašene, oblika priročna, tisk velik in razločen, cena razmeroma jako nizka. Nadejati se je, da postane to večče in praktično delo našega odličnega šolnika nepogrešljiv sestavni del vsake domače knjižnice in dragocen priročnik vsakega poslovnega človeka.

Mi smo izrekli sodbo, naj sedaj sodijo še drugi prav tako objektivno!

Zadložki.

zdelo umestno. — Med tem pa je učiteljsvo pri dobrem in discipliniranem nastopu lahko doseglo marsikaj, pa tudi marsikaj preprečilo.

Ravno vsled tega pa drugo javno uslužbenstvo ne občuti v tej meri moralnih težkoč prehodne dobe, kakor jo občuti učiteljsvo. Tako je tudi razumljivo, da se za naš stan šele pričinja križev pot. Saj smo do sedaj imeli še v vseh korporacijah ne samo vpogleda in veljave, ampak tudi kolikor toliko vpliva. Šele zadnji čas se je nehalo vse to. Res je, da so se dosedanje šolske oblasti in korporacije prenehale prehitro. Saj nimamo še niti šolskega zakona! A kljub temu se moramo sprijazniti z mislijo, da je preteklost položena »ad acta« tudi v tem oziru.

Sicer pa bi nam za vse te nekdane resnične in navidezne privilegije in pravice ne bilo prav nič žal, ako bi bili normalni časi in normalne razmere, in bi bili na merodajnih mestih pravi ljudje, kateri bi izvrševali svojo odgovornost polno naloge samo iz strokovnih in stvarnih vidikov in ne bili pristopni nobenim drugim bodisi političnim, strankarskim, ali pa osebnim argumentom. Žal pa, da temu ni tako. Časi so še vedno abnormalni, razmere še daleko ne ustajene in prve in glavne besede nima tisti, ki je najpametnejši in najstvarnejši, ampak tisti, ki je po številu najmočnejši.

Tu je izvor vsega zla, odtod so prihajali, prihajajo in bodo še prihajali udarci na vse, zlasti pa na učiteljsvo. Naše gorje in zlo še ni doseglo viška, posebno ne učiteljsko.

Mnogi pričakujejo izboljšanja z menjavo sedanjega kurza. Po mojem trdnem uverjenju se — žal — motijo. Zboljšanja nam ne bo prinesla bodisi v tem ali onem oziru nobena vlada, ker gaprinese ne more. **Zboljšanje bode nastopalo polagoma, korak za korakom, kakor se bodo in v kolikor se bodo zboljšale splošne razmere.**

Iz dosedanjih splošnih izvajanj pa lahko posnamemo to-le:

Težki časi za učiteljsvo se šele pričenjajo. Da jih naša generacija prebije brez večje škode in da ustvari čim ugodnejše pogoje za razvoj v bodočnosti, in to dobo zla in razočaranj skrajša kolikor je največ mogoče, zato je predvsem potreba:

1. tesno strniti naše vrste na zunan,
2. med nami poglobiti delo na znotraj, da bode slehern vedel, zakaj gre in stal kakor granit na svojem mestu, pa naj pride karkoli hoče,
3. doprinese izven svojega stanu vse, kar more čimprej ozdraviti splošne povojne razmere.

Kdor pa misli, da bo to delo lahko prestal izven naših vrst, s prekrizanimi rokami in s cinizmom na jeziku, ta bode pa uvidel — če prav prepozno — da se jako moti.

Neodrešena domovina in obmejno šolstvo.

—r Cvetka s koroških »utrakvističnih« šol. »Koroški Slovenec« poroča: V ljudski šoli v Zgornjem Rožu, ki jo obiskujejo skoraj izključno otroci slovenske narodnosti, je dal učitelj 3. razreda napisati učencem v zvezke sledečo »učno snov« in slovenski otroci so se morali učiti na pamet: »Die Slaven sind im 6. Jahrhundert von Osten in unser Land eingedrungen (!). Sie besetzten das Draugebiet zwischen Wörthersee und Völkermarkt und drangen auch (!) in die Seitentäler ein. Sie waren Heiden, zwar ein Bauernvolk, jedoch rauh, grausam und raublustig (!).« — »Slovani so v 6. stoletju od vzhoda vdrl v našo deželo. Zasedli so Podravje med Vrbskim jezerom in Velikovcem in prodrli tudi v stranske doline. Bili so pogani, sicer poljedelski narod, toda surov, krut in ropazeln.« — Tako se v koroških šolah zastruplja slovenska mladina. Ali je čuda, da prihajajo s takimi imenovanji »utrakvističnih« šol zaigrani renegati? Nemški kulturi in nemški zgodovini tako brezprimerno zlorabljanje šole pač ni v čast.

Splošne vesti.

— Predsednik UJU tov. Milutin Stanković je bil dne 20. februarja t. l. pri g. ministru prosvete M. Trifunoviću o zahtevi zahtev slovenskega učiteljsva z ozirom na zadnje ukrepe pri prosvetni upravi. O poteku razgovora prinaša »Narodna Prosveta« sledeče poročilo: 20. ov. m. g. Ministar Prosvete primio je pred-

sednika našeg Udruženja koji ga je obavestio o teškem utisu, koji je na slovenačko učiteljsvo proizvelo ukidanje Prosvetnog Odeljenja u Sloveniji, ukidanje tamošnjeg Višeg Školskog Saveta u kome je učiteljsvo imalo svoje predstavnike, i zamenjivanje tog najvišeg prosvetnog tela policijskim aparatom. Tom prilikom predsednik Udruženja istakao je svu dosadanjju lojalnost slovenačkog učiteljsva, njihovu predanost državnoj ideji i sav njihov dosadanj rad u tome pravcu. Povodom toga obrazložio je, da su svi obziri nitalagali da se do donošenja novih prosvetnih zakona tamo zadrži dosadanj prosvetna organizacija, i da prosveta ostane potpuno odvojena od policijske vlasti, da prosvetna uprava bude neposredno pod Ministarstvom Prosvete i da se u tome pogledu omogući primena čl. 88. Zakona o podeli na oblasti, koji predviđa da se radi izvođenja kulturnih i prosvetnih ciljeva mogu dve oblasti udružiti. G. Ministar, pošto je saslušao sva ova izlaganja, naglasio je, da je već primio telegrafski protest slovenačkog učiteljsva povodom svega ovoga i da se sa tonom tog telegrama ne može složiti (Brzjavka je bila pač postavljena v telegrafskom stilu, in se le čudimo tozadevni opazki. Op. uredn.) Odnosno same stvari rekao je, da je sve ovo posledica likvidacije pokrajinske uprave, koja se izvodi na osnovu Ustava i postojećih zakona. Žali, što političke prilike nisu dopustile da se dosad donesu novi prosvetni zakoni, a da je to učinjeno ova likvidacija starog stanja ne bi tako teško padala. On je zadržao sve dosada postavljane novih članova Glavnog Prosvetnog Saveta samo zato, što je se nadao da će moći sprovesti novi Zakon o Gl. Pr. Savetu, pa je želeo da postavljenja novih članova izvrši po novom zakonu u kome bi slučaju znatan broj slovenačkih učitelja i profesora ušao u novi Glavni Prosvetni Svet. Prilike su to omele, ali on se nada da će se sve to uskoro ostvariti i da je prema tome sadanje stanje u prosveti samo jedna neizbežna privremena, koja neče duže trajati iza koga će doći stanje koje će slovenačko učiteljsvo potpuno zadovoljiti. Na ponovno objašnjenje predsednika našega Udruženja o štetnosti i neprilicnosti koja proizlazi iz toga, što je prosveta potpala pod vlast velikog župana, a tim samim stavljena pod uticaj političkih ljudi, g. Ministar je obećao da će se postarati, da iskoristi ovlašćenje Ministarskog Saveta, da prosvetni šefovi o oblastima budu pod neposrednom upravom Ministra Prosvete i da će učiniti što može, da u prosvetnom pogledu Slovenija ostane jedna oblast.

— »Zvonček« 3. številka bo razposlan koncem tega tedna. Število naročnikov je prekoračilo sedmi tisoč. Čast in hvala našemu članstvu, ki je šlo neutrudljivo na delo in doseglo tako izredno lep uspeh. Drugi teden ponatisnemo še enkrat 1. številko. Naročnike prosimo dotedaj potrpljenja. Prosim pa, da tudi drugi, ki še nimajo 1. številke, pridno sežejo po nji. Pri ekspediciji 2. številke se nam je zgodilo par neljubih nerednosti. Prosim naročnike potrpljenja, potrditi se hočemo, da te napake v bodoče odpravimo. Razpošiljanje posameznih števil sega preveč drugo v drugo, tako, da skoro ne utegnemo stalno urediti indeksa naročnikov. S 4. številko bo že vse točno urejeno.

— Za reducirane uradnike. Na seji narodne skupščine dne 20. februarja je prometni minister dr. Kojić odgovarjal na interpelacijo glede brezplačnega železnškega transporta za reducirane uradnike, ki se vozijo iz svojega dosedanjega službenega mesta v svoje stalno bivališče. Minister je opozoril interpelante na člen 4. pravilnika, po katerem imajo uradniki pravico na 50% znižano vožnjo trikrat na leto. Po členu 10. uradniškega zakona imajo reducirani uradniki, ki imajo do pet let službe pravico do dvomesečne plače, drugi nad 5 let do trimesečne plače. Minister je izjavil, da imajo reducirani uradniki v smislu pravilnika pravico do polovične vožnje po železnici s člani svoje rodbine pri vožnji v svoje stalno bivališče. Minister je tudi za to, da se jim dovoli brezplačen transport.

— Iz Chicaga smo prejeli 1. številko slovensko-angleškega »Mladinskega lista«, učitelja slovenskih malčkov, katerim je šinil z letom 1923, skozi srebrna okna kakor solnček zlati, da pokramlja z njimi. V minulem letniku srečamo Ottona Župančiča, Engelberta Gangla, baržunaste pesmice Vide Jerajeva, Petruška, Frana Žgurja, pesniško izkristalizirane zastavice Albina Čebularja. V prozi nas pa pozdravlja z igrico J. Ribičič. Fran Erjavac govori »Iz življenja in delovanja Schnackschnepperleina«, Andrej Rapé,

Ivo Trost i. dr. Letošnje leto stopa list z razširjenjšim delokrogom in želimo mu, da bi se povzpel literarno še višje, kar bodo gotovo gg. sotrudniki pripomogli. — Uredništvo se nahaja: 265 J So. Lawndale Avenue, Chicago, Ill.

— Usposobljenostni učiteljski izpiti. Ministrstvo prosvete je dovolilo, da smejo polagati usposobljenostne učiteljske izpite vsi oni pomožni učitelji, ki nimajo zrelostnega izpita na učiteljsku, ako so izpolnili sicer vse pogoje, ki jih zahtevajo tozadevni predpisi, veljavni v Sloveniji že pred prevratom. Ta ugodnost velja za kalendarsko leto 1924. S tem bo rešen marsikaj učiteljski pripravnik težkih skrbi. O tem, ali je izpolnil kandidat pogoje za pripuščanje k izpitu, odloča šef prosvetnega oddelka v Ljubljani. Po preteku omenjenega roka se ne pripusti nikdo več k izpitu usposobljenosti brez zrelostnega izpita na učiteljsku. V katero kategorijo in skupino se bodo uvrstili taki učitelji, bo odločilo ministrstvo za vsak slučaj posebej na podlagi izpričeval.

— Organizacija in dobrodelnost učiteljsva v Radvanju. Vsi člani učiteljskega zbora v Radvanju pri Mariboru so bili v letu 1923. včlanjeni v svojem krajnem učiteljskem društvu. Trije (2 učitelja in 1 učiteljica) so se zborovani redno udeleževali, dve učiteljici manj. Vsi so bili včlanjeni pri Slovenski Šolski Matici. Dobrodelnost učiteljskega zbora, ki je v letu 1922. zavzemala odlično mesto, je padla v letu 1923. na 606 Din. Prispevali so raznim stanovskim in narodnim društvom in napravam R. Knaflič 133, Komavlijeva 127, Jordan I. 123, Roberjeva 123 in Zalarjeva 100 Din. Razen tega je nabral R. Knaflič 11 udov za Jugoslovansko Matico, ki ji prispevajo letno 132 Din.

— Opozorjamo na današnji oglaš »Tvorcnice učil in šolskih potrebščin« in prosimo vse tovariše in tovarišice, da se pri nakupu in oddaji del ozirajo na to naše stanovsko gospodarsko podjetje.

— Knjigoveška tečaja v Črnomlju in Metliki sta se končala v popolno zadovoljstvo prirediteljev in udeležnikov. V Črnomlju se je udeležilo tečaja do 40, v Metliki do 30 oseb, tovarišev in tovarišic, pa tudi nekaj drugih gospodov oziroma dam. Vsak tečaj je trajal dva dni. Udeleženci so pridobili toliko spretnosti, da bodo lahko nadaljevali delo doma. Prva dela so bila pri večini prav čedna. Tečaj v Črnomlju sta posetila tudi gosp. okrajni glavar Kaki in g. okrajni šolski nadzornik Lukežič. Oba sta se izredno zanimala za potek. Ob večernih urah so se vršili tovariški sestanki, pri katerih je bila izrečena marsikatera napitnica. Izrazila se je tudi želja, naj bi se vršili taki tečaji pri vseh učiteljskih društvih, ker je knjigovežništvo v teh dragih časih ne le gmotno koristno, temveč tudi velikega vzgojnega pomena ter se lahko uvede v šole kot rokotvorni pouk. Učenci spoznajo postanek knjige: od pisatelja do knjigoveza, jo vzljubijo in radi čitajo. — Zagazan Ivan, prireditelj tečaja in šolski vodja na Planini pri Črnomlju.

— Vredno posnemanja. Pri sestavi proračuna za sodnji okraj Metlika so zbrani župani določili iz okrajne blagajne prispevek 1000 Din desetim kmetovalcem iz okraja Metlika, ki se udeležijo kmetijskega poučnega tečaja na Grmu. Čast zavednim županom in vsem, ki so k temu sklepu pripomogli. Ako bi ta lep čin posnemali tudi naši drugi okraji, bi to gotovo znatno pripomoglo h gospodarskemu napredku naše dežele, katerega smo tako silno potrebni.

— Slike naših krajev in znamenitosti. Stopnjema izvršuje svoj program, namerava Umetniško Odeljenje Ministrstva Prosvete začeti z zbiranjem fotografij, ki kažejo razne kraje in dele naše kraljevine, starine, samostane, spomenike, umotvore, razne tipe, narodne noše, večja mesta in kraje, znamenitejši ljudi itd., vse to torej, kar more imeti zgodovinski, umetniški in nacionalni interes. Z dobrimi reprodukcijami in objavljanjem doma in na tujem podala bi se možnost za boljše poznavanje naše države tako med seboj kakor tudi v inozemstvu; pomen in koristne posledice takega dela je lahko umeti. — Zato se obrača Umetniško Odeljenje do umetnikov, fotografov, fotografskih amaterjev in vseh kulturnih ljudi sploh s prošnjo, da ga podpirajo v tej njegovi nameri in mu čim prej pošljejo fotografije z zgoraj navedenimi posnetki, ako in koliko jih že imajo, ali da se zainteresirajo na ta poziv za nadaljnje delo. V oddelku je osnovan poseben odsek za zbiranje, odbiranje in reprodukcijo takih fotografij.

— Redukcije profesorjev in učiteljev. V ministrstvu za prosveto se izde-

luje izpisek vseh nad 65 let starih profesorjev in učiteljev, ki bodo vsi brez izjeme vpokojeni. Lahko pa bodo še delovali kot honorarne moči. — Tako vest prinaša »Slovenec« kot izvirno iz Beograda. Sigurno vest ni brez tendencioznega ozadja — razburjati stare ljudi.

— Odškodnina za stanarino. V seji celjskega občinskega sveta, ki se je vršila dne 11. februarja, se je učiteljsvu priznala za čas od 1. julija 1922 do 1. marca 1923 odškodnina za stanarino.

— Šolski vrtovi in krajni šolski sveti. Višji šolski svet je naročil krajnim šolskim svetom, da si morajo preskrbeti iz mapnih arhivov za šolske vrtove in event. druga zemljišča, ki spadajo k šoli, posestni list in vse potrebne listine o posestnem stanju in da ne smejo teh zemljišč odprodajati, za slučaj, če bi bilo potreba zgraditi na njih kako novo šolsko poslopje. Skupila odnosno najemščine za event. odprodana zemljišča morajo pa porabiti izključno za kmetijske potrebščine šolskih vrtov, poučna učila, odnosno za šolske potrebščine v obče. To velja, samoposebi umevno tudi za stara šolska poslopja, če so last krajnega šolskega sveta, a dana v najem.

Vestnik upokoij. učiteljsva.

—up Novi upokoijenci in predumni na nove plače. G. minister prosvete je v decembru l. l. upokoijl večje število učiteljev, katere je višji šolski svet v januarju razrešil službe in jim z 31. januarjem 1924 ustavil vse aktivitetne prejemke, t. j. redno plačo in predum na nove plače za mesec november in december 1923. Ko je ministrstvo izdalo naredbo, s katero se je dovolilo državnim aktivnim uslužbencem predum na račun novih plač za mesec oktober, november in december, izplačljiv v treh obrokih, in sicer v januarju, februarju in marcu 1924, smo bili sedaj upokoijeni do januarja t. l., t. j. do razrešenja službe še v aktivni službi in nam zato kot takim pritiče predum. S tem pa, da je višji šolski svet istočasno z razrešitvijo službe ustavil poleg plače tudi predum za november in december 1923. je zadel v našo materijelno rano. Nadejamo se, da se ta krivica čimprej odpravi.

Književnost in umetnost.

Priporočamo vse spodaj navedene knjige v nabavo učiteljsvu in šolam, posebno pa šolarskim, vsem javnim ljudskim in društvenim ter učiteljskim-strokovnim knjižnicam. Vse tu navedene knjige se naročajo tudi lahko potom Učiteljske knjižarne v Ljubljani. Frančiškanska ul. ca, štev. 6.

Nove knjige in druge publikacije.

—kpl K. Ewald: Tiho jezero in druge povesti. Slovenski mladini povedal Pavel Holecček. Natisnila in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Cena elegantno vezani knjigi 26 Din.

— kpl Milan Pugelj: Zakonci. Drugi natis. Izdala in založila Učiteljska tiskarna. Cena elegantno vezani knjigi 28 Din.

—kpl »Ženski svet« izhaja v Trstu enkrat na mesec in stane letno 48 Din, polletno 24 Din. S krojno prilogo, ki bo izhajala na leto štirikrat letno 60 Din, polletno 30 Din. Pravkar je izšla 2. številka. Naroča se pri g. Mili Prunk, Ljubljana, Karlovska c. 20.

—kpl L. Novak: Ljubosumnost. Veseloliga v enem dejanju. Poslovenil dr. Franc Bradač. Splošna knjižnica št. 6. V Ljubljani 1924. Natisnila in založila Zvezna tiskarna in knjigarna. Cena broš. 6, vez. 11 Din.

—kpl Les precieuses ridicules, od Molièra; peta knjiga Francuske Biblioteke. Izdala Nakladna Knjižara D. D. — Zagreb (Gundulićeva ulica 24). 1923. Cena: 15 Din.

Ocene.

—k Les precieuses ridicules, od Molièra. U redakciji Dr. Ježića, prof. Zagrebačka Francuska Biblioteka izdala je još jednu lepu knjigo, koja, s obzirom na današnje prilike i moralnu krizu, dolazi v zgodan čas. Slavni francuski pesnik Jean-Baptis Poquelin, koji je u celome svetu poznat pod imenom Molière, rođen je 1622. u Parizu a umro je 1673. u istome mestu. Molière je bio veliki pozorišni umetnik i komični pesnik. On je stvorio u Francuskoj komediju društvenih običaja i bio je vrlo vešt slikar, koji je smelo iznosio sve društvene mahne i nedostatke svoga doba. U relljefnom slikanju interesantnih karaktera kao i duhovitoj snazi, ovog vernog i velikog slikara ljudskih strasti još nijedan pisac docnije nije mogao dostići. Originalne ličnosti koje je Molière stvorio u svojim mnogobrojnim duhovitim komedijama, uvek će živeti kao jedinstveni tipovi raznih ljudskih karaktera. Pokazujući iskreno i smelo na mnoge ljudske pogreške i mahne, on je na taj način uticao na bolje vaspitanje podmlatka, naročito ženskog i tako je mnogo doprineo moralnom preobražaju i podizanju svoga naroda. Kao i ostali genijalni pisci in on je svojim delima dosta obogatilo francuski jezik mnogobrojnim lepim rečima i duhovitim izrazima i stihovima. Njegova glavna

dela jesu: »Les precieuses ridicules«, »L' Ecole de femmes«, »Tartif«, »Le Misantropes«, »L' Avar«, »Le Malade imaginaire«, i druga. U ovoj komediji »Smešne precioze«, Molière je uspešno opisao život i smešne osobine devojaka, koje su htele u svemu da budu originalne, otmene i duhovite. Njihov kostim, govor i običaji bili su interesantni i konvencionalni. Taj njihov život, običaje i romantičnu ljubav Molière je najlepše izneo u veseloj komediji »Le precieuses ridicules«, koju ovom prilikom, sa zadovoljstvom, prikazujemo i svima čitaocima preporučujemo. — Veritas.

—k K. Ewald: Tiho jezero in druge povesti. Slovenski mladini povedal Pavel Holeček. Natisnila in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Cena elegantno vezani knjigi 26 Din. — Umetniško izdelana naslovna stran nam pokazuje tiho jezero, ki pa kmalu postane čitatelju kraljestvo odkritih prirodnih skrivnosti iz življenja vodnih in obvodnih živali. Mično biološko pripovedovanje vzbuja pozornost in prikupi knjigo mladini in odraslim. Knjiga ni samo zabavna temveč tudi poučna. Kdor je čital Ewaldovo »Matí narava pripoveduje«, ki jo je tudi izdala Učiteljska tiskarna, ta ne bo zamudil si nabaviti tudi Ewaldovo »Tiho jezero«. Poleg »Tihega jezera« izpopolnjuje knjigo še šest Ewaldovih mičnih in ljubkih povestic in to: Prazne sobe. — Četvero dobrih prijateljev. — Gosenica kapušovega belina. — Lipovka. — Smrekovi preclci. — Dvanaest sester. — Paglavci. Ena bolj mična kot druga. Vnanja oprema je knjigi prvovrstna bodisi glede papirja in tiska, posebno pozornost pa vzbija naslovna stran, ki je izdelana v barvotisku. Prav toplo priporočamo knjigo vsem knjižnicam in tudi vsem šolam, ker je knjiga prikladna tako za odrasle kakor za mladino. Cena ji je izredno nizka.

—k Milan Pugelj: Zakonci. Drugi natis. Izdala in založila Učiteljska tiskarna. Ljubljana 1924. Str. 150. Cena elegantno vezani knjigi Din 28. Milan Pugelj je znan po svojem mičnem pripovedovanju in po jezikovni spretnosti ter se priljubljuje vsakemu novemu čitatelju, ki ga vzame prvič v roke. Vsebinsko »Zakoncev« nam kaže niz naslovov, ki jih vsebuje delo i. t.: Ljubica. — Stava. — Obisk. — Albina in dva zakonska moža. — Znamenje. — Reza tega ne razume. — Stara korenina. — Rubežen. — Zavist. — Na počitnicah. — Da je knjiga dobra, ni potreba posebej dokazovati, saj je najboljši dokaz to, da je razprodana in da je doživela drugi natis. Priporočamo jo ljubiteljem zabave in dobrega čtiva. Knjiga je okras vsaki domači, društveni in javni knjižnici, ker ima tudi elegantno vnanjo opremo.

—k L. Novak: Ljubosumnost. Mesto raznega sumljivega blaga, ki je često poleg drugih slabosti še tudi precej spolzko hoče Splošna knjižnica nuditi dobra oderska dela domačih in slovanskih avtorjev. S pričnojčim zvezkom, ki vsebuje tak prevod iz češčine, bo našim odrom gotovo ustrezno. Ljubosumnost je namreč veseloigra v najboljšem pomenu besede. Napeto res šegavo dejanje, jasno karakterizirane osebe, sočnost sloga — to vse so vrline, ki delo priporočajo, poleg tega je scenerija priprosta in število oseb majhno, tako, da je upriporitev omogočena povsod, zato pričakujemo, da bodo naši odri pridno segali po tej igri. Oprema je lepa, cena pa uprav malenkostna.

Učiteljski pravnik.

KRIVICA ZA UČITELJE, KI MORAJO K VOJAKOM.

Po členu 133. uradniškega zakona in členu 48. vojnega zakona se odpušča državni uslužbenec iz državne službe radi odsluženja predpisane roka v stalnem kadru. Tudi dijaku, ki gre takoj po študiju odslužiti vojaški rok, se ne šteje te dobe v službena leta.

Krivica se pa zgodi onim učiteljem, ki so kot začasni učitelji nesposobni za vojno službo in se jih sprejme v državno službo s stalnim mestom. Če so naknadno priznani sposobnim ter po odsluženju kadrskega roka hočejo na svoje stalno mesto, ga ne dobe več, ampak morajo ponovno prositi za nameščenje, kakor vsak drug začetnik.

Ta krivica se tiče največ uradnikov II. kategorije, posebno učiteljev. Učitelj, ki je dovršil učiteljske z 18 letom je sprejet v državno službo. Če je sposoben za vojno službo šele s 24 letom, ima tedaj že 6 let službe ter je po členu 16. uradniškega zakona zadobil stalnost. Z ozirom na njegovo službo, izobrazbo in očno je prejel po členu 62. točka 1., 2. in 3. uradniškega zakona stalno službeno mesto.

Popolnoma napačno je, da mora tak učitelj znova prositi po odsluženju roka pri vojski za nameščenje, kar se tudi dogaja, dasi členu 22., 23., 62., točka 7. uradniškega zakona govore ugodno za take nameščence.

Še večja krivica se godi takim učiteljem če so oženjeni. Njih obitelji so v takim slučaju prepuščene same sebi, odvezto jim je stanovanje in če nimajo premoženja, so izpostavljene stradanju in morajo živeti od miloščine drugih, ker od člena 327. vojnega zakona imajo zelo malo koristi.

Po členu 50. c) vojnega zakona so vojne službe oproščeni popolnoma vsi

edini hranilci družin, ki plačujejo letno pod 20 Din davka.

Ta člen se pa ne razteza na državne uradnike, zato bi bila država dolžna in poklicana, da bi v tem času vzdrževala družine prizadetih ali bi pa tudi na nje raztegnila člen 50 c) vojnega zakona.

Najsrečnejša rešitev bi bila za oboje in za narodno prosveto tudi, ako bi učitelji odslužili vojni obvezni rok kakor prej, po 3 mesece v letu v času velikih počitnic in da se jih v tem času ne razreši od učiteljske službe (oni, koji so sprejeti), temveč se jih smatra kakor bi bili na dopustu s pravico do vseh dohodkov, ki jim pripadajo.

Dokler se to ne doseže, je vlada dolžna, da jim v prvem slučaju po odsluženju vojaškega roka vrne prejšnje mesto, v drugem slučaju pa tudi, da zagotovi družini prizadetih v tem času eksistenčni minimum. »Nar. Prosv.«

—Š Ali bi se dalo proti redukciji ali upokojitvi s kako prošnjo ali pritožbo kaj doseči? Odgovor. Člen 228, novega zakona o uradnikih in drugih državnih uslužbencih civilnega reda pravi: »Zoper odločbo, s katero se uslužbenec prevede po tem zakonu, je dopustna pritožba na državni svet v 30 dneh po priobčitvi. Zoper odločbo, s katero se uslužbenec ne prevede po tem zakonu, ni pritožbe.« Kadar prejmete dekrete, da ste prevedeni, naj si vsak na podlagi določil službene pragmatike izračuna, če je uvrščen v pravo kategorijo, položajno skupino in zlasti plačilno stopnjo. Ako se bo čutil kdo, ko prejme odlok, da je preveden in kam je uvrščen, v svojih po pragmatiki zajamčenih pravicah prikrajanega, kar se bo najčešče zgodilo ravno s tem, da se mu bo štel manj službenih let nego jih ima resnično, ima državni uslužbenec po členu 228. službene pragmatike pravico vložiti proti uvrstitvi tekom 30 dni pritožbo na državni svet. — Drugače pa je, če sploh ni preveden, to je, če je uslužbenec na podlagi redukcije odpuščen ali upokojen. Zoper neprevedbo po novem zakonu, to je zoper redukcijo ni nobene pritožbe. Pritožijo se prizadeti lahko na državni svet le v tem slučaju, če so bili reducirani po 1. januarju 1924, ker zakon določa, da se vsi, ki do tega dne ne dobe obvestila, da niso prevedeni, smatrajo za prevedene. — Kako se kolekujejo pritožbe na državni svet, o tem poročamo na drugem mestu.

—Š Kolekovanje pritožb na Državni Svet. Po tarifi postavki 52. zakona o taksah in pristojbinah je postopati glede kolekovanja sledeče: Za pritožbe (tožbe), prijavljene državnemu svetu zoper ukaze ali postopanje vseh administrativnih oblastev je plačati takso 100 Din. Za državne uradnike pa je sledeča izjemna določba, pod »pripombo 1.«, ki se glasi: Za pritožbe (tožbe), ki jih vlaga državni nameščenec pri državnem svetu zoper odločbo, s katerimi se mu je kot državnemu uslužbencu prekršila pravica, se ta taksa ne plačuje vnaprej. Pobere se naknadno samo, če državni svet potrdi odločbo, zoper katero je bila pritožba (tožba) vložena. Plačilo odredi ali izvrši ono oblastvo, ki je izdalo prvo odločbo.

Naša gospodarska organizacija.

—g Učiteljem, ki delujejo pri gospodarskih podjetjih. Dvig dinarja povzroča gospodarske krize, s katerimi moramo za dogleden čas še vedno računati. V informacijo prinašamo informativno poročilo, ki ga prinaša »Trgovski list« in se glasi: »Dvig dinarja je popolnoma upravičen. Naše prilike se očitno urejajo. Budžet je uravnotežen, naša trgovska bilanca je nehala biti pasivna. Celo trditi smemo, da je njena jaka aktivnost samo vprašanje kratkega časa, ker pada uvoz, a raste izvoz. To so pozitivni razlogi, ki ženejo dinar kvišku. Ako še bodoča letina uspe, smemo v svoji mednarodni trgovini že to leto računati z jakim plusom. S temi okolnostmi se mora že danes računati. To so pozitivne činjenice, ki morajo dati pravec vsakemu gospodarskemu delu. Orijentacija našega gospodarstva se mora v temelju izpremeniti napram oni pred letom dni. Dočim je še nedavno naše gospodarstvo računalo s stalnim padom našega denarja, se mora že danes računati s stalnim dvigom. Vse kupčije treba voditi na račun dviga dinarja, to mora postati aksiom gospodarskega dela. Radi verjamemo, da pridejo v težke nepravilike, ki so vršili svoje delo v nasprotni bazi. Vsi oni, ki so zadolženi v dinarjih preko svojih sil,

bodo komaj preboleli to »krizo ozdravljenja.« Manj zadeti bodo oni, ki imajo večje obveze v tuji valuti, ker bo polagoma z dvigom dinarja padla njih zadolženost ter ostane kot breme samo preobilna roba, ki danes ni več garancija za ohranjanje imovine. Danes je še težko govoriti o ukrepih, ki so potrebni ob času dviganja dinarja. Vsekakor je v tem primeru glavno pravilo, rešiti se čimprej predrago nabavljene robe, ker je danes potreben ravno obraten postopek napram onemu ob času, ko je padal dinar. Vsekakor treba opreznosti. Vsak oprezen trgovec posveti posebno pozornost novonastalim činjenicam in se ne bo dal omaniti od samih želja, ker življenje ni odvisno od želja, marveč od dejstev, ki so danes čvrsta in neizprosna. Dinar raste in s tem se menja način 10-letnega poslovanja, ko je bila roba vse, a denar nič — sedaj je denar vse in to več nego vse, ker ne raste samo po vrednosti, ampak ga celo nedostaja za najnujnejše poslovanje. V znamenju dviga dinarja treba delo podvojiti in biti dvakrat oprezen. Tudi mi smo mnenja, da je treba opreznosti, pa tudi hladnokrvnosti. Prenaglenje ni nikjer dobro. Tudi na blagovnem trgu ne smemo biti nestrpni: cene imajo svoj tempo. Računati treba sedaj spriču hitrega dviga tudi še s precejšnjimi vibracijami. Zakaj poleg normalnega naraščanja vrednosti dinarja, ki ga povzročajo splošni in posebni razlogi, trenutno vplivajo v hitre skoke vsekakor tudi močnejše ponudbe tujih valut, ki prihajajo na trg sedaj potem, ko so se prej dolgo drževale iz različnih razlogov. Za državo samo, ki ima velike obveznosti v tujini, in za njeno gospodarstvo je dvig dinarja naravno znamenite važnosti. Gotovo je, da stojimo pred velikimi problemi v gospodarstvu in politiki.

—g Učiteljski dom v Mariboru. Članarina: učiteljsko društvo za mariborski šolski okraj 250 Din; Tominc Blaž, nadučitelj, Globoko pri Brežicah, 20 Din; Zdolšek Bogomir, nadučitelj v Letušu 10 Din; za Ganglov kamen: učiteljsko pri Sv. Križu tik Slatine (Leban, Slejko, Kecelj, Verk, Jerl, Kit) 60 Din; z zadnjič izkazanimi 6022 Din = 6082 Din. Iskrena hvala! — Tovariši blagajniki, ko pošiljate prispevke za U. D., označite na pošiljatvi, ali je znesek članarina, ali darilo, ali prispevek h Ganglovemu kamnu! — M. Kožuh, blagajnik.

—g Ganglov kamen za učiteljski konvikt v Ljubljani. Tov. Janko Kokotec, nadučitelj v Osilnici ob Kolpi, drugo obveznico 7% državnega posojila za Din 100; Štefanija Šmalc, učiteljica v Osilnici ob Kolpi, Din 20, Gabrijel Grilc, nadučitelj na Studencu pri Sevnici, Din 65, nabranih na Raki na poslovilnem večeru tovarišice Lojzke Weissove, ki zapušča učiteljski in samski stan. Skupaj Din 185, zadnjič izkazan Din 11.072 = Din 11.257. Lepa hvala! — Odpri srce, odpri roke ubogi učiteljski vdovi, ki jo tarejo skrbi za nepreskrbljeno dete in toži s pesnikom Ganglom: »A dušo skrb mi neprestano bega: Kaj bo iz tebe, zlato moje dete?« (E. Gangl »Materine sanje«). — Jakob Dimnik, blagajnik.

—g Članarina za učiteljski konvikt za leto 1924. 4. Ivan Dimnik strokovni učitelj v Ljubljani, Din 10. 5. Slavoj Dimnik, vodja državnega dečjega doma v Mariboru, Din 10. Vivant sequentes! — Jakob Dimnik, blagajnik.

—g Pokrovitelji učiteljskega konvikta. (Tretji izkaz): Bohinec Ivanka, Praprotnik Miroslav, Dequal Ciril, Ušeničnik Gizela, Krušič Pavla, Urbančič Franja. Pokroviteljina znaša Din 250 enkrat za vselej. Vseh pokroviteljev je 49. Kdor daruje Din 250 brezobrestnega posojila, postane pokrovitelj in ima kot tak na občnem zboru vsako leto pasivno in aktivno volilno pravico. — Jakob Dimnik, blagajnik.

Iz naše stanovske organizacije.

Gibanje okrajnih društev v Sloveniji.

Vabila:

= UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MARIBORSKI OKRAJ zboruje v četrtek 6. marca ob 10. uri v mali dvorani »Narodnega doma« po sledečem sporodu: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Poročilo predsednika. 3. Dopisi. 4. Določitev članarine za leto 1924. in izprememba vplačevanja taiste. 5. O kolekovanju šolskih listin poroča tov. Knaflič. 6. »Domači kraj v službi produktivnega zgodovinskega pouka«, poročevalec tov. Vauda. 7. Slučajnosti. Matični listi in iz-

kazi, volitve stalnega konferenčnega odbora, ukinitve višjega šolskega sveta itd.

= KRŠKO OKRAJNO UČITELJSKO DRUŠTVO ima svoj redni občni zbor v soboto, 8. marca t. l. ob 10. uri dopoldne v risalnici meščanske šole v Krškem. Dnevni red: 1. Pozdrav predsednika. 2. »Ob jadranski obali«, predavanje s skioptičnimi slikami. (Predava g. dr. Iv. Lah iz Ljubljane). 3. Poročilo odbora in pregledovalcev računov. 4. Volitve. 5. »Podmladek rdečega križa« (referira tov. M. Levstikova). 6. Slučajnosti. Posebna vabila se ne razpošiljajo. Udeležba obvezna. Odbor.

= UČITELJSKO DRUŠTVO ZA POLITIČNI OKRAJ LJUTOMER zboruje v četrtek, dne 6. marca t. l. v Slatini Radinci v dvorani restavracije gosp. Vujec z začetkom ob 8. uri po sledečem dnevnem redu: 1. Odobritev zadnjega zapisnika. 2. Rešitev došlih dopisov. 3. Razne stanovske in šolske zadeve. 4. Socialna ustanova učiteljstva Slovenije. Poroča K. Mavrič. 5. Poročilo tov. Pertl in Gabrijelčič o »Narodni Prosveti« in »Učitelju«. 6. Praktično knjigovozništvo. Poročata in praktično razkazujejo meščanskošolski ravnatelj Dragotin Humek in meščanskošolski učitelj Josip Korošec iz Maribora. Pridite polnoštevilno! Odsotnost se mora opravičiti! — Mavrič.

= ŠMARSKO - ROGAŠKEGA UČITELJSKEGA DRUŠTVA občni zbor se vrši v soboto 8. marca t. l. ob 9. uri v Šmarju. Poleg običajnih točk predava tovariš Burdian »Nekaj pomislekov o uvedbi matičnih listov in izkazov o šolskem napredku«. Potem slede poročila tajnika, blagajnika in volitve. Določijo se članarina za leto 1924. Za odbor vabi predsednik.

= MARNBERŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO ima svoj redni občni zbor v soboto, dne 8. marca ob 9. uri v Marenbergu v šoli. Dnevni red: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. »O Matičnih listih«, »Izkazih« in »Matrikah«, poroča M. Lešnik. 4. O »Podmladku Rdečega Krža«, poroča J. Golob. 5. Spremembe društvenih pravil in »Poslovnik«, poroča Womer. 6. Poročilo zastopnika v okrajnem šolskem svetu, tov. Viher. 7. Poročilo društvenega odbora. 8. Volitev novega odbora. 9. Slučajnosti in nasveti. Polnoštevilno udeležbo pričakuje odbor.

= BELOKRANJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO zboruje 8. marca 1924 ob 12. uri v črnomeljski šoli s sledečim dnevnim redom: 1. Odobrenje zadnjega zapisnika. 2. Poročilo predsedstva. 3. Poročilo prosvetnega odseka o načrtu za bodoče delo. 4. Spomini počitniškega izleta na naš jug — poroča tovariš Mrovlje. 5. Slučajnosti. Odbor.

= SLOVENJEBISTRIŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO zboruje v soboto, dne 8. marca na Pragerskem v poslopju osnovne šole s sledečim dnevnim redom: 1. Prečitanje zadnjega zapisnika. 2. Stanovske in društvene zadeve. 3. Predavanje okrajnega šolskega nadzornika g. M. Lichtenwallnerja: »Notranja reforma našega šolstva kot prva potreba sedanjega doba«. 4. Slučajnosti. Začetek točno ob 10. uri. Udeležba je za vsakega člana obvezna. Zaradi obeda se je glasilo do 5. marca pri šolskem vodstvu v Spodnji Polskavi. Odbor.

= NOVOMEŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO ima v soboto 8. marca t. l. ob 9. uri dopoldne v deški šoli v Novem mestu svoj redni občni zbor po tem dnevnem redu: 1. Poročilo predsednika. 2. Poročilo o delovanju v minulom letu. 3. Račun za 1923 leto. 4. Volitev novega odbora. 5. Laž in resnicoljubnost v šoli, poroča tov. L. Koželj. 6. Slučajnosti. Polnoštevilno udeležbo pričakuje odbor.

= SAVINJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO PA VRANSKI OKRAJ ima svoj občni zbor na Gomilskem v četrtek, 6. marca t. l. ob 14. Dnevni red. 1. Poročilo predsednika. 2. Poročilo tajnika in blagajnika. 3. Volitev novega odbora. 4. Razgovor »Kako proslavimo 50-letnico našega društva?«. 5. Podavanje o Škuljevem načrtu »Socialna ustanova učiteljstva«, referira tov. Bogomir Zdolšek. Udeležba obvezna! Tovariše(ice) prosim, da razmišljajo zlasti o 4. točki dnevnega reda in stavijo novemu odboru tozadevne predloge in nasvete. — Pol ure pred občinim zborom odborova seja. — Predsednik.

= UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KONJIŠKI OKRAJ zboruje v soboto, dne 8. marca 1924 ob 10. uri v deški šoli v Konjicah. Vzpored: 1. Hospitacija v V. razredu (5. šolsko leto); predmet: računstvo; tema: razštevjanje celotnih oziroma desetinskih števil z desetinskimi števili. Po hospitaciji razgovori o tej temi na podlagi lastnih izkušenj. 2. Zadnji zapisnik. 3. Dopisi. 4. »Kronika kebeljske šole«, poroča tov. A. Strigl. 5. Iz vprašalne

skrinjice. 6. Slučajnosti. Z ozirom na prvo točko sporeda se prosi točnosti pa tudi polnoštevilne udeležbe. O d b o r.

= **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA CELJSKI OKRAJ** zboruje v soboto, dne 8. marca t. l. ob 9. uri dopoldne v mestni osnovni šoli v Celju po sledečem vzporodu: 1. Zapisnik. 2. Dopisi ter društvene in stanovske zadeve. 3. Vprašalna skrinjica in predlogi. 4. »Podrobnosti o delovanju našega poverjenišva za izboljšanje gmotnih razmer učiteljstva in še kaj.« podava tovariš ravnatelj Gnuš. 5. »O uporabnih nalogah.« podava tovariš Petrovič. 6. »O mladinskem slovetstvu.« poroča tovariš Franjo Roš. Polnoštevilne udeležbe vseh članov pričakuje zanesljivo odbor.

= **LITIJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO** vabi p. n. članstvo na občni zbor, ki se vrši v Litiji, dne 8. marca 1924 ob 10. uri dopoldne s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav-predsednika. 2. Poročilo tajnika, blagajnika in računskih preglednikov. 3. Predavanje tov. I. Gabrovška: »Utiš iz ruskega ujetništva. 4. Volitev novega odbora. 5. Volitev delegatov za pokrajinsko skupščino. 6. Slučajnosti. V slučaju nesklepnosti se občni zbor vrši eno uro pozneje ob vsaki udeležbi. — Ako bo lepo vreme in večina zato, lahko po sklepu stopimo v prijazne Gradške Laze, ki so od Litije oddaljene približno trideset ure. Odbor prosi za čim častnejšo udeležbo, blagajnik pa za eventualne zaostanke!

= **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MESTO PTUJ IN PTUJSKI ŠOLSKI OKRAJ** zboruje v četrtek, dne 13. marca t. l. ob 10. uri v risalnici »Mladike« po sledečem dnevnem redu: 1. Zadnji zapisnik. 2. Dopisi. 3. Predavanje g. vin. nadzornika J. Zupanca: »Čiščenje sadnega drevja« (praktično v sadonosniku); pri slabem vremenu: »Ureditev šolskih vrtov s posebnim ozirom na ptujski okraj. 4. Predlogi. 5. Slučajnosti. Polnoštevilna udeležba obvezna!

Poročila:

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MARIBORSKI ŠOLSKI OKRAJ** je imelo svoj občni zbor dne 7. februarja t. l. v »Narodnem domu« v Mariboru ob polvoljni udeležbi.

Predsedniško poročilo poda tovarišica M. Godec, ki se dotakne vseh veselih in žalostnih dogodkov v minulem društvenem letu. S toplimi besedami se spominja tragične smrti tov. Vlad. Skrbinškega in v znak sožalja mu zakličejo navzoči trikratni »slava!« Predsednica omeni naše žalostne gmotne razmere, grozečo redukcijo in druge križe in težave. Z zadovoljstvom konstatira, da je razen 5 učiteljev vse učiteljstvo mariborskega okraja organizirano v našem društvu, ki šteje 144 članov. Vsem tovarišem v zgled in spodbudo prečita dopis upok. nadučitelja Vauhnikarja, ki se kot dolgoleten član ginljivo poslavlja od društva. Poročilo tov. Godec, ki je kot predsednica po lanskem odstopu predsednika tov. Spreitza že drugič spretno in požrtvovalno vodila društvo, je izzvenelo v poziv, da se kar najtrdneje oklenemo svoje organizacije.

Poročilo blagajničarke tov. Pavle Delak se sprejme in odobri; pregledovalca računov tov. Šijanec in Majcen sta našla iste v redu ter predlagala absolutorij, ki se je soglasno podelil.

Volitev novega odbora: Predsednik: tov. Šijanec Ljudevit, nadučitelj, Razvanje; podpredsednik: tov. Mar. Godec, učiteljica, Limbuš; tajnik: tov. Vranc Ernest, šolski vodja, Puščava; tajnika nam.: tov. Kraševac Olga, učiteljica, Maribor; blagajničarka: tov. Delak Pavla, učiteljica, Radvanje; nam.: tov. Puhr Josip, učitelj, Kamnica; odborniki: tov. Knaflič Radoslav, nadučitelj, Radvanje; Košutnik Silvester, nadučitelj, Št. Ilj; Konečnik Frančiška, učiteljica, Selnica; Rozbaud Bruno, nadučitelj, Limbuš; Vauda Mirko, nadučitelj, Sv. Marjeta ob Pesni.; nam.: tov. Črnik Jernej, učitelj, Selnica; From Vekoslav, nadučitelj, Kungota; Ferjančič Ema, učiteljica, Sv. Lovrenc na Pohorju; Kožuh Vilma, učiteljica, Hoče; Rozbaud-Klenovšek Ivana, učiteljica ž. r. d. Limbuš.

Predavanje. »Bistvo in pomen produktivne šole in pot do njenega uresničenja«. Predaval tov. nadzornik Lichtenwallner. Potek bo objavljen v »Prosveti«.

Pogovor o izvolitvi stalnega konferenčnega odbora se preloži na prihodnje zborovanje meseca marca.

Predlogi. 1. Na predlog tov. Godec se društvo soglasno pridruži protestu UJU glede nameravane redukcije učiteljstva v Sloveniji.

2. Soglasno se sprejme predlog tov. predsednika, da se sestanki vrše v bodoče ob šolskih dneh, ker so zborovanja za nas strokovni pouk.

Sklep. Predsednik se zahvali za sodelovanje in zaključi dveinpolurno zborovanje.

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MEŽIŠKO DOLINO** je imelo svoj občni zbor 19. prosinca v Prevaljah ob navzočnosti 34 in odsotnosti 8 članov.

V uvodnih besedah se je predsednik tov. Peter Močnik spomnil prerano preminule gospe Vrhovnikove, roj. Thuma, bivše tovarišice, hčerke bivšega okrajnega šolskega nadzornika Ivana Thuma, staroste tukajšnjega učiteljstva.

V svojem nadaljnjem programatičnem govoru in poročilu povdarja, da smo vkljub gmotni bedi, v kateri živimo, v zavesti svoje važne misije ob meji vršili svojo dolžnost tudi izven šole in jo hočemo tudi nadalje vršiti. Usojeno nam je, da delamo in stradamo, a pri tem nas krepi vera, da energije, naložene v pozitivnem delu, morajo ob svojem času roditi svoj učinek in svoj sad, ker tak je zakon narave. — V društvu smo tudi v praksi dosledno izvajali načelo stroge strankarske nevtralnosti, tako da se mora v njem čutiti domačega sleherni tovariš, pa bodi tega ali onega mišljenja. Ako smo v izvajanju tega načela prišli včasih do ostrih sklepov, so nas vodili zgolj stvarni interesi stanu, nikdar osebni ali drugi nagibi. Nečemo, da bi nas razvoj prehiteval ter stavljal pred dovršena dejstva in bi se nam očitala politična kratkovidnost in konzervativnost, ampak hočemo v pravem razumevanju političnih in razvojnih nujnosti aktivno sodelovati na ozdravljenju in konsolidaciji naših razmer. Ne bo nas motilo, če zadenemo tujpatam na odpor in nerazumevanje. Razvoj nam je dal dosihdob prav in tako bo tudi v prihodnje.

Svesti si svojih dolžnosti do prekomernih bratov, smo vsi pristopili kot člani k Jugoslov. Mat. Ker pa je enako važno, da krepimo narodno zavest tudi tistih strani meje, hočemo v bodoče podpirati z večjo vnemo tudi Družbo sv. Cirila in Metoda. Nočemo končno pozabiti nase in zato se hočemo ob vsaki priliki spomniti Učiteljskega doma.

Tajnik tov. Mlačnik je omenil v svojem poročilu, da smo morali iz gmotnih ozirov opustiti mesečna zborovanja, našli smo pa nadomestilo v pedagoških krožkih, ki izvršujejo naloge, ki si jo drugod stavijo takozvane delovne zajednice. Društvenih zborovanj je bilo v preteklem društvenem letu 4 z 8 predavanji pedagoško - didaktične in šolske - organizatorične vsebine in raznimi poročili. Prevaljski pedagoški krožek obravnava na svojih sestankih razna vprašanja šolsko-reformnega značaja. Na zadnjem sestanku se je sklenila ustanovitev okrajne poslovalnice za zbiranje in izmenjavanje učil, koje vodstvo se je izročilo tov. P. Močniku.

Svojemu poročilu je dodal tov. tajnik nekaj misli o **potrebi globlje politične izobrazbe**, brez katere ni uspešne stanovske politike. Naša politika bodi v pravem pomenu besede svobodomiselnost, konstruktivna in ne razdirajoča, vodijo jo naj načela in ne osebne ambicije. Učitelj, udeležen v javnem življenju, dvigaj politično moralo, brzdaj strasti in vzgajaj k razsodnosti in stvarnemu delu. Osebna politika ga ponižuje, ponižuje stan, je znak površne izobrazbe, malenkostnega duha. Izobraženega človeka označuje vedno neka širina duha in toleranca.

Obe poročili in enako tudi poročilo marljive blagajničarke, tov. Kertove, je vzel zbor z odobravanjem na znanje. Plaćevanje članarine potom šolskih voditeljev v mesečnih obrokih se je obneslo, zato se ga bomo posluževali tudi znaprej.

Rezultat volitev je bil sledeč: predsednik: Peter Močnik; odborniki: Košir, Mlačnik, Kertova, Ivan Lebič, Šimon.

Kako si ustvarimo knjigo-domovnico domačega okraja, je bil predmet predavanja, v katerem nam je predavatelj podal navodila in vzgled, kako zbirati in zapisovati zgodovinsko, prirodopisno, folkloristično, statistično in drugo gradivo iz domačega kraja, da pridemo do pomožne knjige, ki bi tudi novincu omogočila izvajanja domovinskega načela pri pouku. Precej gradiva je že zbranega od tov. Möderndorferja in od drugih, treba je le, da se ga spopolni in da ga večša roka uredi.

Omenjeni bodita končno še dve resoluciji, ki sta bili soglasno sprejeti:

1. Smatramo določbe novega zakona o taksah, ki predpisujejo kolekovanje šolskih listin, kot reakcionarne, antisocialne

in ljudski prosveti na kvar. Mišljenja smo, da so take takse v kulturni državi trajno nemogoče in pozivljamo vse oddelne činitelje, da poskrbe, da se čimprej odpravijo.

2. Pozivljamo UJU, da stori najodločnejše korake, da zagotovi učiteljstvu kakor sploh državnemu uradništvu v Sloveniji ugodnost brezplačnega zdravljenja v javnih bolnicah, katero ugodnost nam danes krati ministristvo narodnega zdravlja pod pretvezo, »da se § 112. uradniške pragmatike vobče ne nanaša na bolnice v Sloveniji, ker se iste ne vzdržujejo izključno v breme državnega budžeta.«

Enako naj se UJU poteguje zato, da omenjena ugodnost ne bo veljala samo za najnižji razred, odnosno naj izposluje vsaj to, da bo plačati za zdravljenje v višjem razredu samo diferenco oskrbnine med tem in med najnižjim razredom.

Razno.

STANOVANJSKO VPRAŠANJE.

Pomanjkanje stanovanj je ena glavnih korenin nemoralnosti. Še tako žrtev se ne bi smelo smatrati za veliko, kadar gre za npravno zanemarjanje ljudstva. Dobijo se farizeji, ki govore o pokvarjenosti ljudstva in o naraščajoči nenravnosti ne da bi pri tem z mezincem ganili v odstranitve tega.

Če se deli stanovanje s tujimi ljudmi in pri tem je navezana mnogoštevilna družina na majhen prostor, pojema s tem v družini pravo družinsko življenje. Radi prenapoljenosti mnogih otrok v enem in istem prostoru, nastane pomanjkljivost dobrega zraka; prostor služi obenem za stanovanje, jedilnico in spalnico ter v mnogih slučajih tudi za kuhinjo. V takih prostorih se razvija tak nezdrav vonj, da za človeka ni obstanka. Nobeno čudo, če od dela domov prišedši družinski oče obrne hrbet družini in si poišče odpočitka po trudopolnem delu v večjih in razsvetljenih zabaviščih. Marsikateri postane na ta način stalni gost gostilne, ker mu primanjkuje prijazen in prostoren dom.

Pomanjkanje stanovanj in visoka najemnina prisili marsikatero družino omejiti se v življenjskih in kulturnih potrebah do skrajnosti. Znano je dejstvo, da čim manjši so dohodki družine, tem večji del odpade za najemnino. Uslužbenec mora tretji del svoje plače razpolagati za stanovanje. Umetnost bi bila z ostalo vsoto družino častno vzdrževati. Mnoge družine se morajo omejiti v življenjskih potrebščinah, kakor na kruhu in mleku, bodisi pri otrokih ali pri odraslih. Malo je slučajev smrti vsled lakote, toda pomanjkanje, ki vodi k predčasni izčrpanosti, nastane večkrat nego si sami mislimo. Pomanjkanje stanovanj, pa tudi visoke najemnine v mestih uničijo v enem letu več človeških življenj nego morilci in roparji v desetletjih.

Še huje pa je za otroke v stanovanjskih hišah v moralnem oziru. Med tolikimi družinami se dobijo tudi nevarni elementi — zanemarjeni otroci. Obvarovanje nepokvarjenih otrok od slabih vplivov slabo vzgojenih otrok iz iste hiše, je izključeno, kajti zdravo jabolko ne napravi deset gnilih jabolk zopet zdravih, ampak ravno nasprotno.

Ja, otroke, mladino, zadene usodno, pomanjkanje stanovanj posebno pa v stanovanjskih hišah. Večkrat se čita v dnevnih časopisih: »Stanovanje se odda družini brez otrok.« »Naj li pobijem svoje otroke?« tako mi je rekla nekoč neka gospa, ki je cele tedne brezuspešno iskala stanovanje in je bila vsepovsod odslovljena, ko je morala odgovoriti na vprašanje o številu otrok. Da javnost trpi tako vedenje hišnih gospodarjev, ako v časopisju bere: »Stanovanje se odda družini brez otrok.« — je znamenje, da krščanstvo ne poseduje nikake moči, temveč je le konvencionalna dekoracija.

Stanovanjska hiša oropa otroke otročje poezije in domovinskega čuta. Otroci ne morejo pridobiti čuta do doma, katerih starši so primorani večkrat se seliti. S stanovanjem zamenja otrok večkrat tudi šolo in s tem tudi učitelja. V mestih se vsako leto seli na tisoče družin. Selitev povzroča ogromne stroške in zraven tega se kviri oprava, kajti pregovor pravi: trikrat seliti se, enkrat pogoreti. Da se s tem zanemarija in ubija čut do doma in ljubezen do domovine, se ni čuditi. Ljubezen do domovine je rastlina, ki naravnim potom tam uspeva, kjer so za to pogoji: zadovoljliva eksistenca, prijazno domače življenje, lasten dom. Toda proletarcu, bodisi ročnemu ali duševnemu, ki živi iz roke v usta in ki na ciganski način prebiva in menjuje stanovanjske luknje, se ne more utepsti prave ljubezni do domovine.

To naj bi uvaževali naši državniki in oni voditelji naroda, če jim je res na srcu ogromni in pretežni del naroda, ki tava v obupu po domovini, zavedajoč se, da njenih sadov ni najmanj deležen. Čeravno žrtvuje vse telesne in duševne moči samo za njo — za po lastnih parastih oropano domovino. Hugo.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani. Odgovorni urednik: Franc Štrukelj. Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana.

Štev. 38.

RAZPIS NADUČITELJSKE SLUŽBE.

V zmislu odloka višjega šolskega sveta z dne 10. jan. 1924, št. 15.292/23., se razpisuje nadučiteljska služba na petrazredni osnovni šoli v Sv. Petru pod Sv. gorami v stalno namestitve.

Na razpologo je prosto stanovanje. Pravilno opremljene prošnje naj se predložijo po predpisani poti do dne 20. marca 1924

pri podpisnem okrajnem šolskem svetu.

Okrajni šolski svet kozjanski v Brežicah, dne 20. februarja 1924.

MOKROTA

škode zdravju, izdi tega si kupite pravočasno močen, fini in poceni

DEŽNIK

kateraga pa edino dobita v veletrgovini R. Stermecki, Celje. Trgovci engros cene. Jstolam se prodaja letos po čudovito nizkih cenah perilo, čevlji, klobuki nogavice in vse drugo modno blago. Naročite cenik!

Tvornica učil in šolskih potrebščin

R. Z. Z. O. Z.

v Ljubljani (podjetje gospodarske učiteljske organizacije)

opremlja vse kategorije šol, šolske pisarne in učilnice **najmodernejše, najsolidnejše in najceneje**. Izdeluje razne vrste klopi, table, računalna z 20 in 100 kroglicami, risalne deske, šestila za table, ravnala, trikote in druge šolske potrebščine. V zalogi ima tudi bogato zbirko nagačenih živali, toplomerov, tlakomerov, šestil, kompasov, magnetov, itd. itd.

Postrežba točna.

Cene konkurenčne.